

Naturskyddsföreningen

Sundsvall

Verksamhetsberättelse 2010

STYRELSEN

Styrelsen som valdes på årsmöte 16 mars 2010, har bestått av 8 ordinarie ledamöter och 2 suppleanter.

Lisbeth Jakobsson	ordförande
Hans Andersson	vice ordförande
Eila Orre	kassör
Bengt Carlsson	sekreterare
Lena Almén	ledamot
Tina Jonsson	ledamot
Björn Abelsson	ledamot
Johan Moberg	ledamot
Roy Ottosson Resare	suppleant
Ingrid Wallin	suppleant

ÖVRIGA FUNKTIONÄRER

Hans Almén	revisor
Jan Magnusson	revisor
Hans Almén	valberedningen
Jan-Olof Tedebrant	valberedningen

Styrelsen har under verksamhetsåret hållit 12 protokollförda styrelsemöten.

Kretsen hade den 2010-12-31 927 medlemmar och 704 familjemedlemmar.

I Länsförbundet Västernorrland har kretsen representerats av Jan-Olof Tedebrand och Lisbeth Jakobsson. Länsstämman och tre styrelsemöten har hållits.

I Medelpads kustvattenområde, ett delområde i Västernorrlands vattenmyndighet, har kretsen representerats av Lena Almén.

Programblad har utkommit till kretsens huvudmedlemmar februari och september.

Styrelsen har beslutat skicka ut allt flera programblad via e-post från 2011.

En påminnelse om varje kommande engagemang skickades via e-post till medlemmar som så önskade.

Studieförbundet är Naturskyddsföreningens studieförbund. Alla föredrag och utflykter sker i samarbete med Studieförbundet.

Kretsens hemsida uppdateras av vår webbmaster Hans Almén.

Rapporter från verksamheten 2010

Naturskyddsföreningens riksstämma i Gävle 2010. / Lisbeth Jakobsson

Lör- Sön 12-13 juni

Stämman besöktes av knappt 400 personer varav 234 ombud.
Efter sedvanliga förhandlingar och genomgångar beviljades ansvarsfrihet för styrelsen.

Mikael Karlsson omvaldes som föreningens ordförande.
Styrelsens övriga 10 ledamöter framröstades.

Silverfalkar delades ut till tre medlemmar och två nätverk.

Protokollet från riksstämma: www.naturskyddsforeningen.se/om-oss/foreningsdokument

Dagen före stämman träffades riksnätverken, där respektive nätverks angelägenheter behandlades enligt rådslagsmodellen.

Fyra propositioner rörande medlemsavgifter, stadgeändringar, hedersmedlemmar och den tyngsta propositionen som gällde verksamhetsriktlinjer 2011-2014 behandlades i utskott.

Verksamheten under de kommande åren fastställdes genom ett antal strategier, för en levande folkrörelse, för konsumentarbete och för lobbying mot politiker.

Samma prioriterade miljöfrågor sedan 2002 beslutades men med nya rubriker; Skog i Nord och Syd, Jordbruk och livsmedelstrygghet, Klimatförändringar, Miljögifter i samhälle och natur samt Marina ekosystem och fiske.

Alla de 91 motioner som inkommit förbereddes i utskotten och behandlades i plenum; föreningsutveckling, miljögifter och slam, klimat energi och transporter, skog rovdjur och jordbruk.

Kvällen ägnades åt middag på Furuviksparken med föredrag av Dr. Jane Goodall, välkänd från TV, som i hela sitt liv kämpat för schimpansernas överlevnad i Ruandas bergstrakter. Hon representeras i Sverige av Jane Goodall Institute Sweden.

Höst- och kretskonferensen i Stockholm 2010. / Lisbeth Jakobsson

Fredag den 12 och lördagen den 13 november.

Höstkonferensen "Vem ska bort" var ett samarbete med Miljöaktuellt på temat "Vi måste ändra livsstil och beteende ty naturens förmåga till återhämtning försämras raskt".

Carl Folke, professor, Beijerinstitutet, talade om vår tids snabba globala urbanisering. Den biologiska mångfalden utarmas oerhört mycket snabbare idag än för 50 år sedan och ekosystemen får en sämre återhämtningsförmåga.

Klas Eklund, senior economist SEB, ansåg att ekonomi och ekologi måste kopplas ihop. Vi bör räkna på långsiktiga kostnader för global uppvärmning. Ekosystem måste prissättas och kostnaderna måste belasta den som förorenar .

Maria Wetterstrand (mp) tryckte på behovet av samarbete mellan politiker, näringsliv, lokalbefolkning och konsumenter är en förutsättning för klok förvaltning av våra naturresurser. Priset för den biologiska mångfalden måste tas med i budgetarbete och skadliga subventioner måste bort.

Lars Berg, miljödepartementet, betonade att världen lyckades enas i årets just avslutade FN-mötet i Nagoya. Världen antog målet att rädda den biologiska mångfalden. Bevara och rättvist fördela nyttan från de genetiska resurserna är grunden. En strategisk plan att skydda hav- och landområden fastslogs. Nu gäller det också att länderna arbetar för att nå målen.

Anders Carlgren, miljöminister, redogjorde för sin vision att i Sverige gå från ett ohållbart till ett hållbart samhälle. Den ökande produktionen ger en ökad belastning på naturen. Gröna resurser måste ges ekonomiskt värde. Näringslivet måste vara med. Vi måste nå en samklang med naturen.

Isabella Lövin, Europaparlamentariker (mp), Vem äger mångfalden och haven och vem ska få fiska? Havet är en allmänt ägd resurs - ett internationellt havsavtal behövs.

Under temat kommunernas roll att bevara mångfalden gavs exempel från verkligheten. Kommuner som är måna om att skydda tätortsnära områden eller bygger med tanke på närhet till naturen som positivt påverkar människans hälsa.

Inom näringslivet är det ännu få företag som ser de minskade naturtillgångarna som en risk. Några exempel gavs dock där företag börjat tänka på följderna av sin produktion eller val av råvara vid inköp.

Kretskonferensen: Idéutbyte och policypåverkan. /Lisbeth Jakobsson

Framtidsarbetet utifrån de verksamhetsriktlinjer som beslutats på riksstämman diskuterades.

Pär Holmberg, riksstyrelsen och meteorolog, pratade klimatförändring.

Klimatförsämringen är ett komplicerat system där vi lever som om vi hade ett och ett halvt jordklot.

Thomas Hallenbeck, Artdatabanken, diskuterade skogen och dess ekosystemtjänster. De tusentals arter som försvinner, de ökande trädskjuddarna och alla problem med markberedning, kalhuggning, fragmentering av landskapen m.m.

Christina Rudén, miljögiftsforskare på KTH, diskuterade blandningen av kemikalier, s.k. cocktaileffekter som når oss via varor och efterlyste ökad kunskap där man också måste ta hänsyn till avfallsledet.

Handla miljövänligt - Miljövänliga Veckan - Sundsvall / Lisbeth Jakobsson

Fakta och tips inför Miljövänliga Veckan fick vi genom att delta i riksuptakten i Stockholm och vid ett regionalt möte för Jämtland och Västernorrland i Sundsvall. Mottot "Välj mer vegetariska maträtter" fortsatte från föregående år, nu riktat mot restauranger och skolkök.

Tillsammans med miljökontoret drev vi kampanjen ”Gröna gaffeln” för att tipsa och få lunchmenyerna mera klimatsmarta. Med brev och telefonkontakter förmedlades budskapet och flera skolkök kontaktades. Miljökontoret erbjöd en workshop där EkoMatCentrum höll i tips och praktisk matlagning. Några restauranger nappade på att synliggöra klimatsmarta vegetariska rätter.

Under en oktoberlördag i Miljövänliga Veckan visades flera utställningar med olika tema på mat, klimat och energi i Kulturmagasinet. Besökarna fick provsmaka ekologisk skolmat och Isa Wallmyr pratade om mat man mår bra av.

Två gästande sydamerikaner berättade om de stora, negativa konsekvenserna av sojaodling i Latinamerika som följd av den ökade importen till bl.a. Europas djurfabriker.

Willys två butiker i Sundsvall granskades inför hela kedjans märkning av Bra Miljöval. Märkningen ska hjälpa kunder att lättare hitta miljömärkta varor och därigenom påverka utbudet.

Kretsen undersökte förekomst av jätteräkor i Sundsvalls livsmedelsbutiker. Aktionsgruppen mot jätteräkor och Havsnätverket ville kartlägga vilka butiker som säljer dessa räkor, från vilka länder de kommer samt om de hade någon miljömärkning.

Natursnokarna / Lisbeth Jakobsson

Natursnokarna är namnet på Naturskyddsföreningens barn- och familjeverksamhet.

Naturen är i centrum med hjälp av ledare som visar och förmedlar en positiv kontakt med naturen. Föräldrar och barn/barnbarn upplever naturen tillsammans. Alla kan lära sig något nytt som berikar fantasin och hälsan.

Lena Norell startade verksamheten i maj på ett mycket förtjänstfullt sätt med en utflykt vid Sidsjön med fynd av småkryp och barns spontana lekar och matsäck i det fria.

Ytterligare en ledare engagerades i början av hösten, Michael Wallentin.. Båda deltog i den ledarkurs som Riks arrangerade i Sundsvall i september

Sedan återkom ungefär utflykter månadsvis året ut. Barnen tillverkade metspön och metade, pressade blommor, gjorde bekantskap med växter i floran, besåg gravhögar, upptäckte småkryp i stubbar och löv, fann djurspår i årets första snö och prydde träd med fågelgodis i december. Ett visst samarbete med Natursnokarna i Timrå har förekommit.

Havsnätverket 2010 / Lena Almén

Fre- Sön 23-25 april

Naturskyddsföreningens Havsnätverk anordnar träffar två gånger om året för att sprida kunskap om tillståndet i haven och diskutera vad föreningen kan göra för att bryta en negativ utveckling.

Linda Laikre, genetiker. menade att trots att genetisk mångfald utgör grunden för all annan biologisk variation är kunskapen dålig om just gennivån.

Linda berättade om Konventionen om biologisk mångfald, CBD (Convention on Biological Diversity) som är det internationellt viktigaste policyredskapet för att komma till rätta med

problemen kring den accelererade förlusten av biologisk variation på ekosystem, art- och gennivå världen över.

Lena Kautsky, alias ”Tant Tång”, Professor och föreståndare för Stockholms universitets marina forskningscentrum, berättade om Östersjön som ett känsligt hav med få arter som lever under konstant stress. De arter som **gynnas** i Östersjöns näringsrika vatten idag är cyanobakterier och trådalger (vilka ger algblomning), blåmusslor, spigg och mört. Arter som **missgynnas** är blåstång, torsk, gädda och abborre. Anmärkningsvärt är att 70% av djurbiomassan i Östersjön utgörs av blåmusslor.

Anna Roos, Intendent på Naturhistoriska riksmuseet, berättade om miljögifternas effekter på olika djur i och kring Östersjön. Havsörnen, som Björn Helander studerat i alla år, har ökat i och med att DDT och PCB minskat. Från endast 80 par 1960 har vi idag 500 par.

Linda Kumblad, Forskare vid Stockholms universitet, berättade om läkemedel som kommer ut i naturen, både från vård- och djursektorerna. Det handlar om stora mängder – och stora pengar. Linda föreslår följande insatser för att minska läkemedlens ekologiska avtryck:

- Satsa på optiskt rena substanser och substanser som är lättare att bryta ner,
- Satsa på strukturer eller formuleringar som ökar substansernas möjlighet att direkt nå sitt målorgan (lägre doser),
- Utveckla förpackningar som klarar längre förvaring,
- Utveckla reningsmetodikerna i reningsverk,
- Minska förskrivningar, eller avstå helt

Hasse Kautsky, Forskare och miljöövervakare vid Stockholms universitet, säger: *”Det upprörande är att fiskodlingen (i Ullångersfjorden) släpper ut lika mycket (något mer) än vad samtliga reningsverk gör i Västernorrland! Den sysselsätter max 20 personer (i verkligheten klart färre). Detta rimmar mycket illa med alla ansträngningar att minska N- och P-utsläpp till Östersjön”*

Klas Hjelm, Naturskyddsföreningen, senior advisor, berättade om föreningens arbete med havsfrågor och konsumentupplysning
Revisionen av den gemensamma fiskepolitiken för ett resursbevarande fiske. Havsmiljöpolicy – det går långsamt! EU ska 2012 ha kommit fram med en ny fiskepolitik..
Fokusprojektet – förenkla valet av rätt fisk och skaldjur. Grön guide.
Fokusfrågor för Naturskyddsföreningen: Biologisk mångfald, Kemikalier, Övergödning
”Östersjöstrategin” – både miljö och ekonomisk utveckling kopplade.

Miljöenkät inför kommunalvalet 2010 / Johan Moberg

För att utröna de olika politiska partiernas inställning till miljöfrågor skickades en enkät ut i augusti, ca en månad före valet. Den bestod av frågor från, dels Klimatnätverket, dels av egna frågor om ekologisk mat och biologisk mångfald.

Utfallet blev gott, samtliga partier utom Moderaterna och Sverigedemokraterna besvarade enkäten.

Svaren visade på en allmän positiv inställning till miljöfrågor, även om en del kunskapsbrister avslöjades.

Enkäten med respektive partis svar ligger på hemsidan under fliken ”Arkiv”.

Programaktiviteter

Kretsstämma Tisdag 16 mars

Efter stämman berättade Greger Örjestål med hjälp av ett bildspel om en resa i arktiska vatten runt Svalbard.

Stornäset Söndag 9 maj

Fågelexkursion i samarbete med MOF

Sticksjön Söndag 6 juni

Höjdpunkten vid sjön var naturligtvis alla de små djur som Sticksjöns egen specialist Göran Wågström håvat upp ur vattnet. Djuren visade han på bästa sätt i öppna plastbyttor. Där kunde vi på nära håll se larver av flera arter trollslända och flickslända, vidare buksimmare och ryggsimmare, husmask, hundigel, grodyngel. Samt hopp- och hinnkräftor. De sistnämnda kunde vi också se i mikroskop. Det fascinerade alla, och förskräckte några, att på riktigt nära håll se ett så myllrande liv i en deciliter sjövattnet.

Vilda blommornas dag söndag 20 juni

Exkursion i samarbete med Medelpads botaniska förening till biotoper i Njurunda.

Stora Torget Lördag 21 augusti

Naturskyddsföreningen fanns på Torget i Sundsvall tillsammans med Bondens marknad och en del kommunpolitiker kandidater. Vi slog ett slag för mångfalden i naturen och ställde frågor till de förbipasserande via en Quiss. Vi introducerade samtidigt fröbomben. Den bestod av en pappkruka med planteringsjord, som man fick så frön i från Prästkrage, Blåklint, Rödklint och Åkervädd, vilda vackra blommor som vill berätta om hur viktigt det är att värna om ängen och mångfalden

Svamputflykt Seleboåsen Söndag 22 augusti

Svampkonsulenten Hans Andersson lärde oss att skilja de olika svampfamiljerna och lukta och smaka på kremlor, och riskor. Röd gul taggsvamp fanns det gott om och vi fick också lära oss att akta oss för de giftiga spindlingarna, Blodspindling, Kanelspindling m.fl., som kan ge vackra färger till garn.

Skogens dag Sidsjön Söndag 5 september

Traditionsenligt medverkade kretsen denna dag med en utställning - för första gången kompletterad med naturljud. Förundrade besökare kunde höra fåglar sjunga, grodor kväka, vargar yla och då och då ett uppfriskande åskväder med skyfall följt av fågelsång och efterregn

Mat och klimat Kulturmagasinet Lördag 9 oktober

I Kulturmagasinet foajé var det utställning och ämnet var "Mat och klimat". Bland utställarna fanns Naturskyddsföreningen, Miljökontoret och kommunens skolkök som visade på konsekvenserna när vi äter "fel" produkter men också hur vi kan äta "rätt".

I programsalen berättade Jaime Weber från Brasilien och Jorge Galeano från Paraguay om sociala och ekologiska konsekvenser av sojaodling i Latinamerika.

Energi- och miljöarbete i landstinget Onsdag 13 oktober

En solcellsanläggning på ca 60 m² är placerad på ett av taken på Härnösands sjukhus. Det är en försöksanläggning. Anläggningen demonstrerades för deltagarna som också fick inblick i hur samarbete med företag och landstingets egen arbetsgrupp leder till kraftiga energibesparingar.

Solcellsanläggningen som följer solhöjden är unik eftersom den ger värme, kyla och elektricitet på samma gång. I solcellerna koncentreras solenergin från de bågformade reflektorerna. Cellerna blir så varma att de måste kylas ned. Det uppvärmda vattnet kyls av i en värmeväxlare varefter det utnyttjas till kylning av maskiner, ex.vis röntgenapparater och datorer.

En annan typ av energisparanläggning finns vid Sundsvalls sjukhus. Sedan 1998 kyls sjukhuset av en snötipp som står för 95% av nedkylningen motsvarande typ av maskiner på sjukhuset.

Vid Sollefteå och Örnsköldsviks sjukhus utnyttjas närliggande älv- och havsvatten för kylbehoven sjukhus.

Landstingets strategi ger långsiktigt hållbara energisystem med minskade utsläpp av koldioxid. De visar att det är möjligt även för stora offentliga företag att spara energi och föregå med goda exempel.

Underkastelsen, film av Stefan Jarl Måndag 18 oktober

En tänkvärd film som belyste vårt kemikaliesamhälle, bekämpningsmedel, flamskyddsmedel, hormonstörande m.fl. Många är bioackumulerande (ansamlas i våra kroppar) och persistenta (svårnedbrytbara). De forskare som uttalade sig var överens om riskerna för nedsatt fertilitet, beteendestörningar, cancer, nedsatt immunförsvar m.m. samt risker för s.k. cocktaileffekter (blandningen av kemikalierna) som man vet mycket lite om. Diskussionen efteråt förstärkte känslan av hur lite vi tror oss kunna påverka – på annat sätt än att köpa "second hand", köpa miljömärkt, använda mindre tvättmedel osv. Alltså vara miljömedveten – i stort och smått!

Tomater och abborrar Onsdag 9 november

Adam Gönczi, f.d.chef Fiskeriverket, beskrev ett sätt att bedriva kretsloppsanpassad fiskodling i Kattastrand på Härnön. Där har man visat goda resultat på kombinerad grönsaks- och fiskodling genom att använda vatten från fiskodling. Hela systemet är slutet och mycket små mängder näringsämnen och vatten behövs.

Medlemsträff med julmat Fredag 3 december

I Orrsjön, Njurunda, hade kretsen medlemsträff med julmat. Värddpar var Björn och Sanna Abelsson.

Nils Orlander, fysikprofessor från Miun, berättade om stjärnhimlen och visade mycket intressanta saker med hjälp av ett datorprogram,

Filmen "Björnens rätta ansikte" gjord av Länsstyrelsen i Jämtland visades. Vi fick lära sig hur björnen uppträder i olika situationer och lugnades med beskedet att bär- och svamplockare råkar sällan eller aldrig illa ut vid ett björnmöte.

Naturskyddsföreningen i Sundsvall

Org.nr. 889201-5606

Lisbeth Jakobsson

Eila Orre

Hans Andersson

Lena Almén

Johan Moberg

Björn Abelsson

Tina Jonsson

Bengt Carlsson

Skrivelser från styrelsen

2010-02-28 Kustplan för Sundsvall kommun, samrådsförslag.

2010-07-08 Subterra AB ansökan ny tillståndsprövning bergtäkt Bunsta 2:8 m.fl.

2010 augusti och september Uppmaning till alla restauranger att medverka i kampanjen "*Gröna gaffeln*".
Samarbete med miljökontoret.

2010-10-16 Subterra AB tillståndsansökan bergtäkter Hov 10:1 och Nolby 4:2, 4:3.

2010 november Förfrågan till miljökontoret om vattendomen Sörforsån följs.

2010-10-26 Förfrågan till riksstyrelsen om debattartikel "Bind skogsnäringen vid skampålen" insända från aktiva i Forskningsresan.

2010-11-04 Gör Sundsvalls kommun till GMO-odlingsfri kommun.

2010-12-01 Subterra AB önskemål om vårt utlåtande ang. täkter i Ånge kommun.

2010-12-02 Regeringen bör rösta nej till införande av GMO-odlingar i EU.